

Civilutskottets betänkande

1979/80:14

med anledning av motion om översyn av förköpslagen

Motionen

I motionen 1979/80:257 av Kurt Ove Johansson (s) och Lars-Erik Lövdén (s) föreslås att riksdagen hos regeringen begär en utredning om en översyn av förköpslagen som syftar till att ge kommunerna möjligheter att genom förköp förvärva fastigheter med olämplig lägenhetsindelning, som beskrivits i motionen, även om dessa uppfyller kraven på lägsta godtagbara standard.

Utskottet

Förköpsrätt föreligger numera (prop. 1974:152, CU 1974:36) även vid försäljning av "sådan fast egendom som behöver rustas upp". Anledningen till denna komplettering var att kommunerna ansågs böra kunna använda sig av förköpslagstiftningen inte bara när det är fråga om saneringar som innebär bebyggelseomdaning utan också när det gäller upprustning av enstaka fastighet. Förköpsrätt ansågs inte föreligga när upprustningsbehovet var obetydligt både från kvalitativ och kvantitativ synpunkt. Det uttalades bl. a. (prop. s. 29) att det för framtiden inte torde behöva råda någon tvekan om att förköp kan ske när det föreligger behov av upprustning av t. ex. gårdsutrymmen eller rivning av befintlig undermålig bebyggelse på en enstaka fastighet. Huruvida statligt stöd kunde utgå borde inte ha någon betydelse. I propositionen gjordes den bedömningen att efter ändringarna kommer kommunerna att kunna göra gällande förköpsrätt i praktiskt taget alla situationer då ett köp framstår som önskvärt från mark- eller bostadspolitisk synpunkt. Det ansågs svårt att finna praktiska exempel på fall som skulle ligga inom den kommunala kompetensen men likväl inte täcks av de föreslagna bestämmelserna om förköp.

En motsvarande framställning som den i motionen har också gjorts till regeringen av Malmö fastighetsnämnd (majoriteten).

Regeringen har, som anges i motionen, vägrat förköp i ett fall där ändring av lägenhetsindelningen avsetts medan fastigheten i övrigt inte fordrade saneringsåtgärder. Ändring i lägenhetsindelningen bedömdes i detta fall inte som upprustning.

Avgörandet torde enligt utskottets mening få anses innebära att även de avsedda ändringarna i lägenhetsindelningen bedömts som obetydliga både från kvalitativ och kvantitativ synpunkt. Det torde i vart fall inte behöva råda tvekan om att ändring av lägenhetsindelning i princip kan vara en

omständighet som, liksom andra faktorer, kan beaktas vid prövning av om ett upprustningsbehov föreligger. Med dessa utgångspunkter skulle motionärernas intresse vara tillgodosett utan någon ändring av förköpslagen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1979/80:257.

Stockholm den 13 mars 1980

På civilutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Rolf Dahlberg (m), Oskar Lindkvist (s), Lars Henrikson (s), Knut Billing (m), Thure Jadestig (s), Maj-Lis Landberg (s), Bertil Danielsson (m), Birgitta Dahl (s), Sven Eric Åkerfeldt (c), Magnus Persson (s), Bertil Dahlén (fp), Per Olof Håkansson (s), Kerstin Andersson i Hjärtum (c) och Kerstin Ekman (fp).